

## Spis treści

|                                                                                                        |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| JAN GOCZOŁ: Do czytelników .....                                                                       | 3  |
| <b>Kalendarium</b>                                                                                     |    |
| Kalendarium i kronika historyczna .....                                                                | 4  |
| ADAM KURCZYNA: Przeszły dokonany (?) .....                                                             | 7  |
| ZDZISŁAW WOJNOWSKI: Fraszki .....                                                                      | 9  |
| JAN KAZIMIERZ KUROWZEWCKI: Fraszki .....                                                               | 9  |
| ANDRZEJ PAŁOSZ: Fraszki mieszane .....                                                                 | 23 |
| JAN KAZIMIERZ KUROWZEWCKI: Fraszki .....                                                               | 27 |
| <b>75 lat temu</b>                                                                                     |    |
| MICHAŁ LIS: Powód do chwały czy wstydliva karta w dziejach? .....                                      | 29 |
| JÓZEF RYCHŁOWSKI: Ze Lwowa pod Górę św. Anny .....                                                     | 35 |
| WALERIA NABZDYKOWA: Ostatnia kolacja w Żyrowej .....                                                   | 37 |
| <b>60 lat temu</b>                                                                                     |    |
| MICHAŁ LIS: Związek Polaków na Śląsku Opolskim. Patriotyczny zryw młodych .....                        | 39 |
| <b>50 lat temu</b>                                                                                     |    |
| STANISŁAW SENFT: Niespokojna południowa granica .....                                                  | 43 |
| <b>40 lat temu</b>                                                                                     |    |
| RYSZARD HŁADKO: Stracony zryw .....                                                                    | 47 |
| EDWARD POCHROŃ: Jak Grotowskiego przyjęto do Opola i wypędzono .....                                   | 52 |
| BOGDAN CIMAŁA: Rozpad atrapy (z dziejów rolniczych spółdzielni produkcyjnych na Śląsku Opolskim) ..... | 55 |
| <b>25 lat OTKO</b>                                                                                     |    |
| BOGDAN CIMAŁA: Ćwierćwiecze działalności OTKO .....                                                    | 58 |
| <b>Po 55 latach</b>                                                                                    |    |
| HARRY DUDA: Po 55 latach .....                                                                         | 64 |
| <b>Z warsztatu historyka</b>                                                                           |    |
| WŁODZIMIERZ KACZOROWSKI: Ostatnie lata spędził w Paczkowie .....                                       | 68 |
| DAMIAN TOMCZYK: Herb zapomnianego i nie istniejącego już miasta .....                                  | 71 |
| STANISŁAW NICIEJA: Ryszard Kaczorowski, prezydent spełnionej wiary i nadziei .....                     | 73 |
| <b>Z warsztatu muzykologa</b>                                                                          |    |
| WACŁAW PANEK: Opolanie otwierają historię .....                                                        | 77 |
| <b>Peregrynacje</b>                                                                                    |    |
| KRYSTYNA KOSSAKOWSKA-JAROSZ: Śląskie pielgrzymowanie .....                                             | 82 |
| BARBARA WOŁOWIK: „... w święte mury śpieszą” .....                                                     | 84 |
| TADEUSZ KUKIZ: Kresowe Matki Boże w diecezji opolskiej .....                                           | 86 |

## Pogranicza

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| RYSZARD KINCEL: Zagraniczny debiut Eliasza .....  | 89  |
| CZESŁAW WAWRZYŃIAK: Odnaleziona wspomnienia ..... | 92  |
| ZDZISŁAW WOJNOWSKI: Jurek .....                   | 94  |
| MARIA BYTOMSKA: Wyjeżdżałam jako ostatnia... ..   | 97  |
| ADAM WIERCIŃSKI: Integracja i wzmówienia .....    | 102 |

## Twórcy

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| KAZIMIERZ KOWALSKI: Z drugiej strony lustra .....           | 107 |
| JAN PŁASKOŃ: Długa historia gwałtownej grypy .....          | 114 |
| TADEUSZ SOROCZYŃSKI: Otwarcie morza .....                   | 115 |
| ANDRZEJ PIERSZKAŁA: Motylu .....                            | 117 |
| WILHELM PRZECZEK: Mała nocna modlitwa .....                 | 119 |
| JERZY KOZARZEWSKI: Ucieczka poety .....                     | 120 |
| DOBROMIR KOŻUCH: Kartka do lgi w jej czwarte urodziny ..... | 120 |
| ZYGMUNT DMOCHOWSKI: W sanktuarium .....                     | 121 |
| BARBARA STANKIEWICZ: Z wesela na cmentarz .....             | 122 |
| WIESŁAW MALICKI: Ufność .....                               | 123 |
| ZENON MIERNICKI: Rozstanie .....                            | 123 |
| IRENA WYCZÓŁKOWSKA: Wybór wierszy .....                     | 124 |
| ANDRZEJ PAŁOSZ: *** .....                                   | 125 |
| IRENA DUDEK: Sierpień .....                                 | 126 |
| HARRY DUDA: Katyński cmentarz 1995 .....                    | 128 |
| KAROLINA TURKIEWICZ-SUCHANOWSKA: Antyutopia .....           | 128 |

## Gawędy

|                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------|-----|
| JOANNA ŚWITAŁA-MASTALERZ: Gawędy ks. Klemensa Kosyrzyka ..... | 129 |
| KONRAD MIENTUS: „Friedrichsgrätz” i Grodziec .....            | 133 |
| KONRAD MIENTUS: Jedlice .....                                 | 134 |
| IWONA STRYCZEK: Tradycyjne i współczesne wesele śląskie ..... | 136 |

## Ludzie z pasją

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| KRYSTIAN SZAFARCZYK: Pani Doktor .....                             | 139 |
| JOANNA WANOT-STAUFFER: Jarosław Patrzykat — miłośnik latania ..... | 141 |
| JERZY MACIAŁEK: Pasja Waltera Świerca .....                        | 142 |

## Odeszli

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Kazimiera Wilk .....            | 144 |
| Lucyna Szafran-Szadkowska ..... | 145 |
| Jan Kiwus .....                 | 146 |
| Marian Kaczmarek .....          | 147 |
| Aleksander Marszałek .....      | 148 |
| Mieczysław Janiec .....         | 149 |
| Fryderyk Kremser .....          | 150 |
| Teodor Musiol .....             | 151 |



|                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Franciszek Gajowniczek .....                                                                     | 152 |
| Karol Agatowicz .....                                                                            | 153 |
| Władysław Demkow .....                                                                           | 154 |
| Zbigniew Chmiel .....                                                                            | 155 |
| Franciszek Adamiec .....                                                                         | 156 |
| Stanisław Jakubowski .....                                                                       | 157 |
| Agnieszka Bąk .....                                                                              | 158 |
| Bożena Pędzisz .....                                                                             | 159 |
| Józef Baron .....                                                                                | 160 |
| Franciszek Loch .....                                                                            | 161 |
| RYSZARD HŁADKO: Fryderyk Kremser — archiwista przeszłości .....                                  | 162 |
| HARRY DUDA: Pożegnanie Franciszka Adamca (na cmentarzu w Opolu-Półwsi 29 kwietnia 1995 r.) ..... | 163 |

## Kronika

|                                                                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| JANINA HAJDUK-NIJAKOWSKA: Kronika społeczno-kulturalna (listopad 1994—październik 1995) .....                                 | 167 |
| TERESA SMOLIŃSKA: „Hej kołęda, kołęda...” Lewińskie „Herody '95” .....                                                        | 181 |
| TERESA SMOLIŃSKA: „Poszła Karolinka do Gogolina...” IX Opolskie Święto Pieśni Ludowej w Gogolinie .....                       | 183 |
| TERESA SMOLIŃSKA: XXIV Regionalny Turniej Historyczny pn. „Przeszłość oraz zwyczaje i obrzędy ludowe Śląska Opolskiego” ..... | 185 |
| TADEUSZ SOROCZYŃSKI: Adolf Warzok laureatem Nagrody im. Karola Miarki .....                                                   | 187 |

## Muzea

|                                                                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| W muzeach Opolszczyzny wystawy czasowe październik 1994—październik 1995 .....                                                | 189 |
| URSZULA ZAJĄCZKOWSKA: „Jan Kazimierz na Śląsku” .....                                                                         | 195 |
| TERESA KUDYBA: Czy uda się pokazać unikalny obraz. Śladami Oppersdorffów .....                                                | 197 |
| ADAM WIECEK: Medale dla muzealników .....                                                                                     | 198 |
| ks. PIOTR PAWEŁ MANIURKA: „Matka Boska w ogrodzie różanym” obraz z kręgu Martina Schongauera datowany na lata 1490—1500 ..... | 200 |

## Wystawy

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu wystawy ..... | 201 |
|---------------------------------------------------|-----|

## Teatr

|                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu premiery w sezonie 1994/1995 .....                   | 203 |
| Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki premiery w sezonie 1994/1995 .....        | 204 |
| JOANNA JAROSZ: Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. Wydarzenia sezonu 1994/1995 ..... | 205 |

## Filharmonia

|                                                                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Nie studiuj entuzjazmu. Z Januszem Powolnym, nowym dyrektorem artystycznym Filharmonii Opolskiej, rozmawia MARIA SZYLSKA ..... | 207 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

## Festiwal

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| JANINA HAJDUK-NIJAKOWSKA: Festiwal dawniej i dziś ..... | 209 |
|---------------------------------------------------------|-----|

## Prasa

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| FRANCISZEK KOSMA: Spod (lokalnej) prasy ..... | 211 |
|-----------------------------------------------|-----|

## Spis treści

### Radio

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| JAN GOCZOŁ: Niewidzialne, ale jest (o obecności Radia OPOLE) ..... | 213 |
|--------------------------------------------------------------------|-----|

### Sport

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| TADEUSZ WYSPIANSKI: 1995 rok na sportowo .....       | 217 |
| MARIUSZ KARPIŃSKI: Opolszczyzna siatkówką stoi ..... | 222 |
| MARIUSZ KARPIŃSKI: Ciurlok z Jelowej .....           | 223 |

### Turystyka

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| JOLANTA KLIMOWICZ-OSMAŃCZYK: Poznać Chile .....        | 224 |
| LECH NIJAKOWSKI: Izrael — Nowe mosty .....             | 226 |
| BARBARA MORAJKO: Na granicy .....                      | 228 |
| BARBARA MORAJKO: Glucholańskie Forum Turystyczne ..... | 229 |

### Krajoznawstwo

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| TERESA KUDYBA: Zamki, pałace i dworki śląskie .....  | 230 |
| JÓZEF GIŁOWSKI: Najcieplejsze miejsce w Polsce ..... | 234 |

### Zagrożenia

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| JOLANTA WILCZEK: „Żniwa '95” ..... | 240 |
|------------------------------------|-----|

### Dokument

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| [Odnalezione przesłanie] ..... | 242 |
|--------------------------------|-----|

### Przemiany

|                                                                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Jaką cenę płacimy za przemiany — mówi psychoterapeuta Józef Łapacz z Towarzystwa Rozwoju Rodziny w Opolu<br>— MAŁGORZATA LIS ..... | 243 |
| MARIA SZYLSKA: Słońce dla Odry .....                                                                                               | 245 |
| MAREK BRODOWSKI: Wizytówka polskiej chemii .....                                                                                   | 248 |

### Hobby

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| ANDRZEJ JAGIEŁŁA: Sezon leśnych ludzi ..... | 251 |
| WERNER MANDERA: Skat .....                  | 254 |

### Rozrywka

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| BOGUSŁAW NIERENBERG: „Telewizyjna kuchnia” ..... | 256 |
| Z teki Andrzeja Czyczyły .....                   | 260 |
| Nazwy rocznic ślubu używane na Śląsku .....      | 261 |
| Horoskop .....                                   | 262 |
| Krzyżówka .....                                  | 266 |

### Promocje

|                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| PIOTR ZARĘBA: Elektrownia „Opole” S.A. Dwutlenek stereotypów .....                                         | 268 |
| Z. WOJN.: „SYSTEM—OPTIMUS” — prawidłowa nazwa .....                                                        | 270 |
| ANNA GOŁĄB: Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” S.A. Nasz cel — stać się zakładem przyjaznym dla środowiska ..... | 271 |

### Reklamy

|       |     |
|-------|-----|
| ..... | 273 |
|-------|-----|